
Основи програмування – 1. Алгоритми та структури даних

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 4 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження арифметичних циклічних
алгоритмів»

Варіант 13

Виконав студент ІП-13, Жмайло Дмитро Олександрович
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 2021

Лабораторна робота 4

Дослідження арифметичних циклічних алгоритмів

Мета - дослідити особливості роботи арифметичних циклів та набути практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

Індивідуальне завдання

Варіант 13

13. Нехай задані додатні дійсні числа a , x та ціле число n . Знайти n -й член послідовності $y_1, y_2, \dots$, що утворена за законом

$$y_0 = a; y_i = \frac{1}{2} \left(y_{i-1} + \frac{x}{y_{i-1}} \right), i = 1, 2, \dots$$

Постановка задачі

Необхідно за законом

$$y_0 = a; y_i = \frac{1}{2} \left(y_{i-1} + \frac{x}{y_{i-1}} \right), i = 1, 2, \dots$$

знайти n -й член послідовності $y_1, y_2, \dots, y_n$ при заданих числах a , x , n .

Для цього достатньо знайти перший член послідовності (y_1), підставивши значення попереднього члена послідовності ($y_0 = a$) та x до формули

$$y_0 = a; y_i = \frac{1}{2} \left(y_{i-1} + \frac{x}{y_{i-1}} \right), i = 1, 2, \dots$$

За таким же методом знаходимо значення y_2 , підставивши значення y_1 та x ; значення y_n , підставивши значення y_{n-1} та x до тієї ж формули.

Побудова математичної моделі

Відповідно до умови складемо таблицю змінних:

<i>Змінна</i>	<i>Тип</i>	<i>Назва</i>	<i>Призначення</i>
Початкове число x	Дійсний	x	Вхідні дані
Початкове число a	Дійсний	a	Вхідні дані
Початкове число n	Цілий	number	Вхідні дані
Лічильник i	Цілий	i	Проміжні дані
Проміжний результат	Дійсний	prev_result	Проміжні дані
Результат	Дійсний	result	Вихідні дані

Розв’язання:

Програмні специфікації запишемо у псевдокодi та графічній формi у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії;

Крок 2. Деталізуємо дію перевірки значень x , a , $number$;

Крок 3. Деталізуємо дію знаходження y_0 ;

Крок 4. Деталізуємо дію знаходження n -го члена послідовності;

Псевдокод:

Крок 1

початок

введення x

перевірка значень x , a , $number$

знаходження значення y_0

знаходження n -го числа послідовності

виведення $result$

кінець

Крок 2

початок

введення x , a , n

якщо $a > 0 \ \&\& \ x > 0 \ \&\& \ number > 0$

то

знаходження значення y_0

знаходження n -го числа послідовності

все якщо

інакше

виведення “Введено некоректне значення змінних”

виведення $result$

кінець

Крок 3

початок

введення x , a , n

якщо $a > 0 \ \&\& \ x > 0 \ \&\& \ number > 0$

то

$prev\_result := 0.5 * (a + (x/a))$

знаходження n -го числа послідовності

все якщо

інакше

виведення “Введено некоректне значення змінних”

виведення $result$

кінець

Крок 4

початок

введення x , a , n

якщо $a > 0 \ \&\& \ x > 0 \ \&\& \ number > 0$

то

$result := 0.5 * (a + (x/a))$

для i від 1 до $number$ повторити

$prev\_result := result$

$result := 0.5 * (prev\_result + (x / prev\_result))$

все повторити

все якщо

інакше

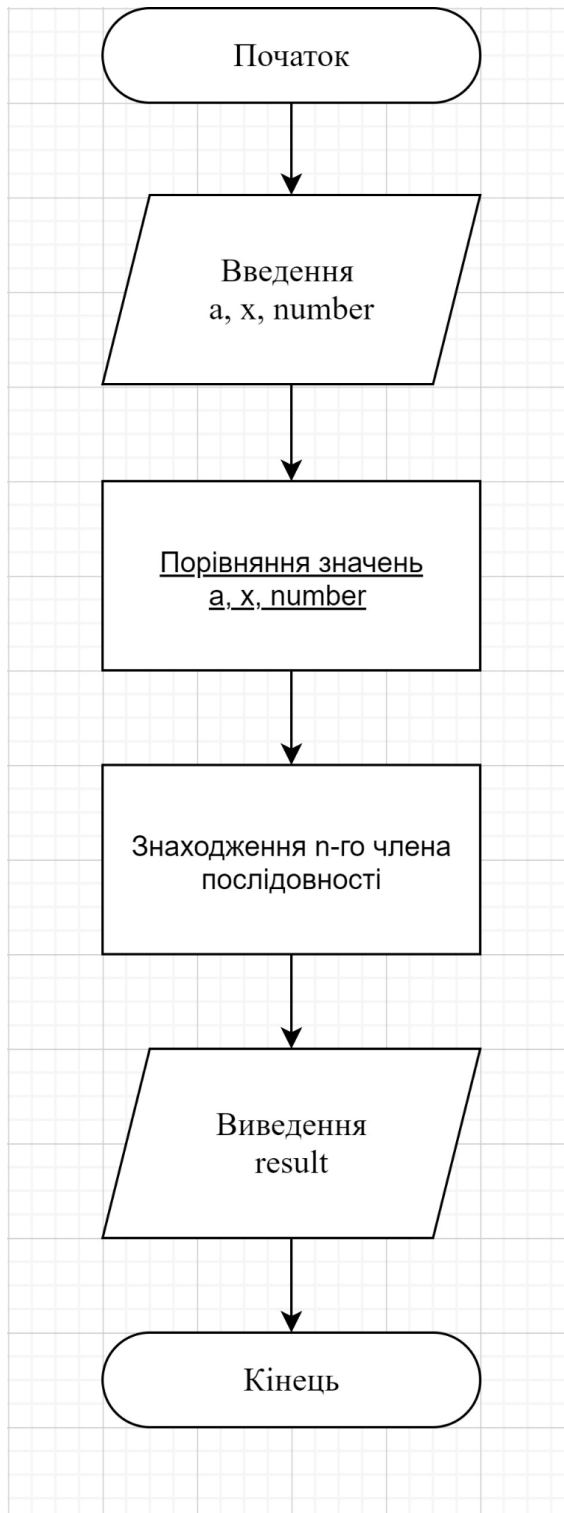
виведення “Введено некоректне значення змінних”

виведення $result$

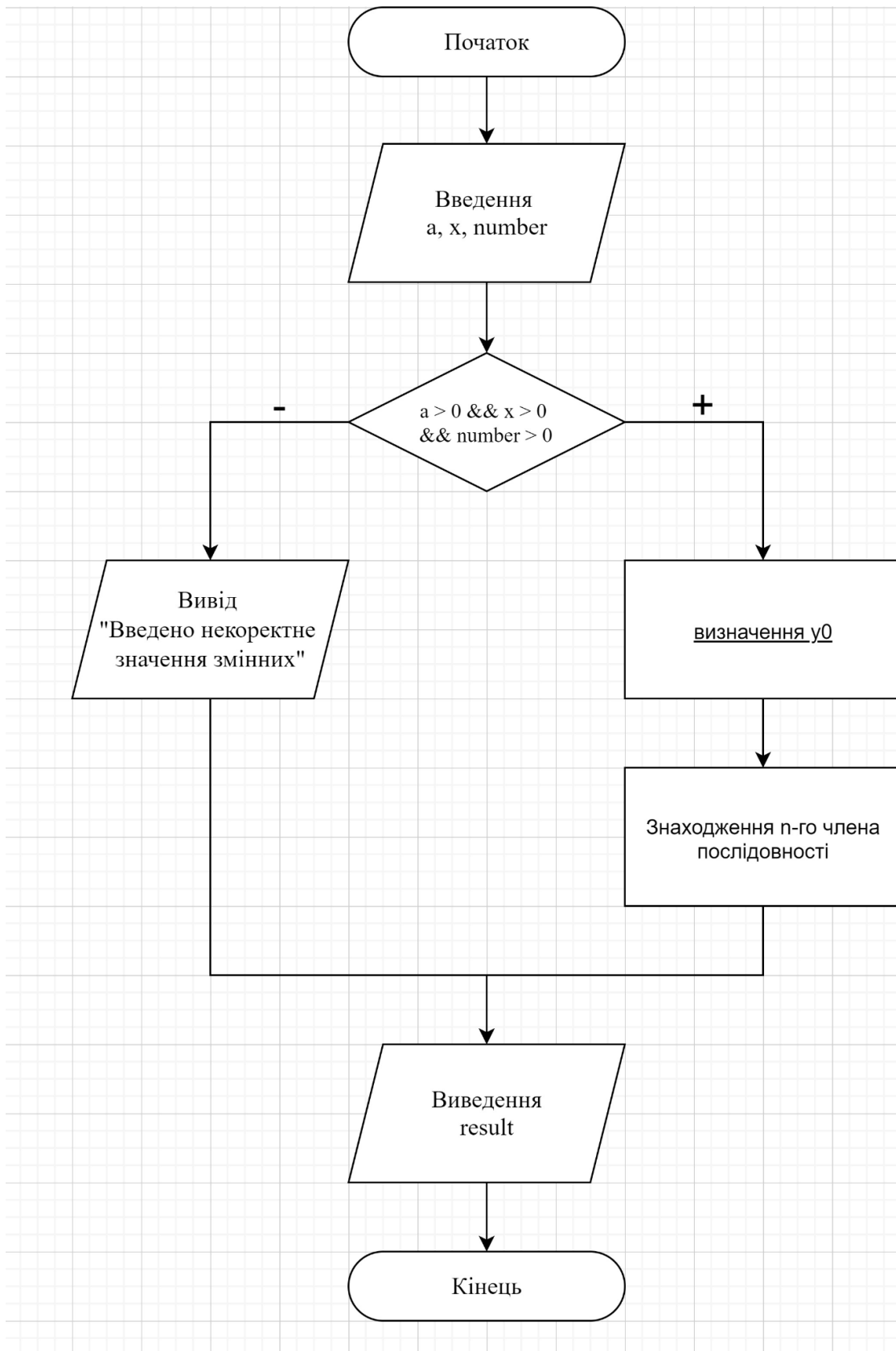
кінець

Блок-схема:

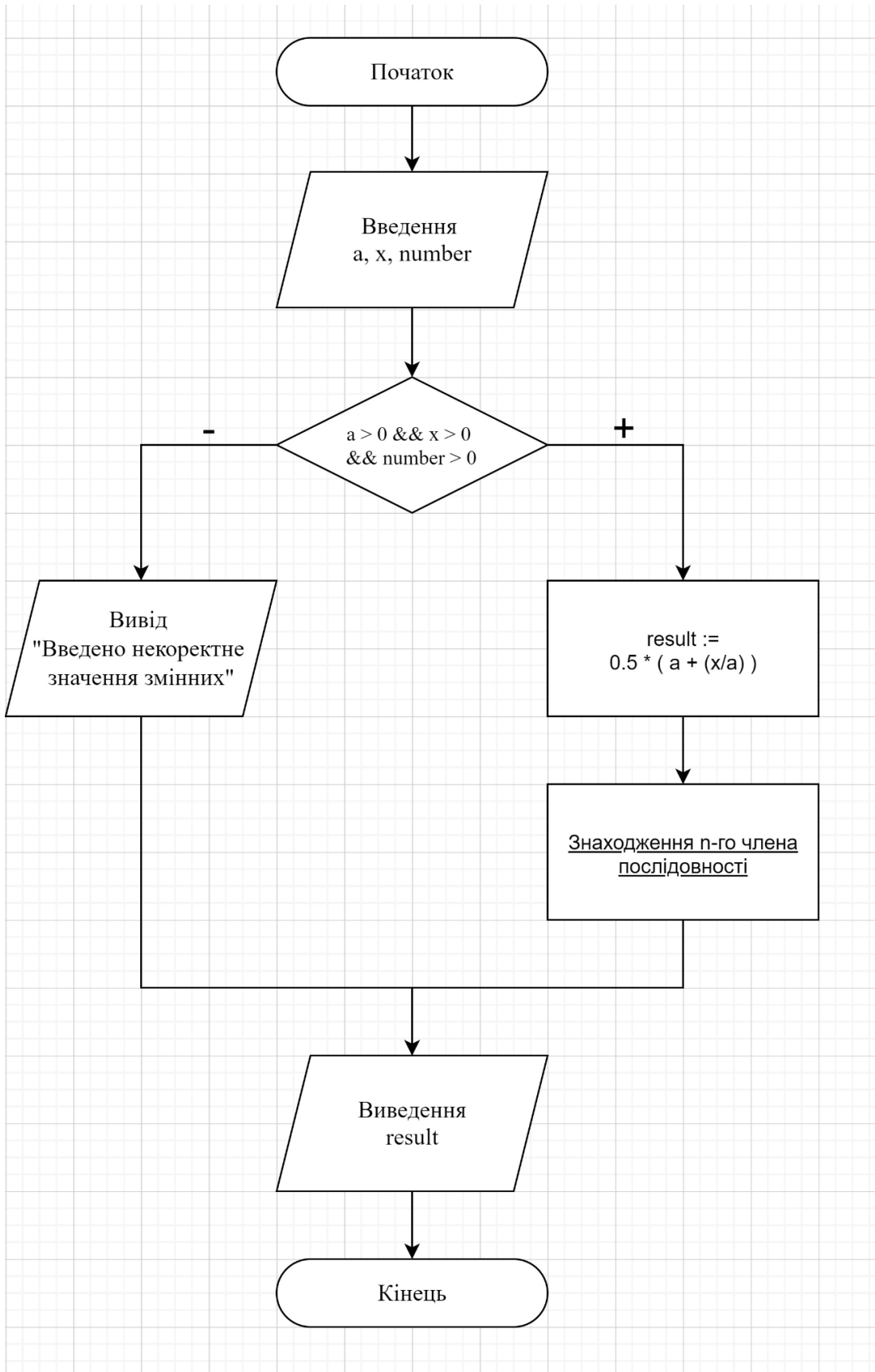
Крок 1

Крок 2

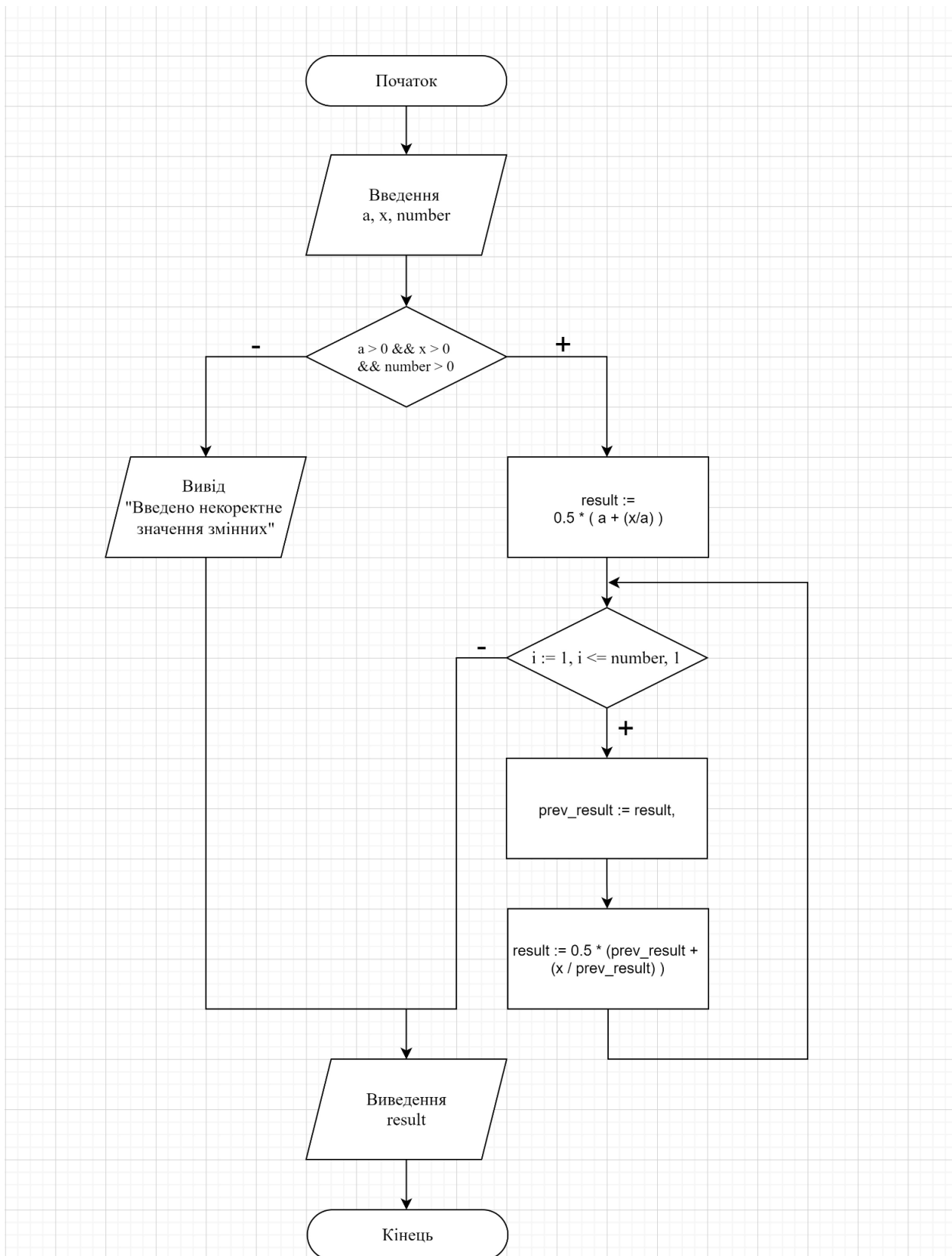

Крок 3

Крок 4

Випробування алгоритму:

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $x=-1$, $a=3$, $n=5$
2	$0 < x$ не виконується
3	Вивід: "Введено некоректне значення змінних"
	Кінець

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $x=3$, $a=3$, $n=3$
2	$0 < x \ \&\& \ 0 < a \ \&\& \ 0 < n$ виконується
3	$result(y_0) = 2;$
4	$prev\_result = 2, i = 1,$ $result = 1.75$
5	$2 \leq 3$ виконується
6	$prev\_result = 1.75, i = 2,$ $result = 1.732142$
7	$3 \leq 3$ виконується
8	$prev\_result = 1.732142, i = 3,$ $result = 1.732050$
9	$4 \leq 3$ не виконується
10	Вивід: 1.732050
	Кінець

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $x=15$, $a=7$, $n=2$
2	$0 < x \ \&\& \ 0 < a \ \&\& \ 0 < n$ виконується
3	$result(y_0) = 4.571428;$
4	$prev\_result = 4.571428, i = 1$ $result = 3.926339$
5	$2 \leq 2$ виконується
6	$prev\_result = 3.926339, i = 2$ $result = 3.873345$
7	$3 \leq 2$ не виконується
8	Вивід: 3.873345
	Кінець

Висновок:

На цій лабораторній роботі ми дослідили особливості роботи арифметичних циклів, закріпили ці знання практично; навчилися оформлювати арифметичні цикли в програмах у вигляді блок-схем та псевдокоду. Випробували програму покрокова та перевірили результати.